

Riigikogu rahanduskomisjoni istungi protokoll nr 79

Tallinn, Toompea

Teisipäev, 07. mai 2024

Algus 14.00, lõpp 15.33

Juhataja: Annely Akkermann (esimees)

Protokollija: Vivian Põld (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Jaak Aab, Anastassia Kovalenko-Kõlvart (Andrei Korobeinik asendusliige), Maris Lauri, Jürgen Ligi, Toomas Uibo

Komisjoni ametnikud: Tiina Licht (nõunik-sekretariaadijuhataja), Kristo Varend (nõunik), Andres Ando (nõunik), Epp-Sandra Satsmann (konsultant)

Puudusid: Martin Helme, Madis Kallas, Aivar Kokk, Siim Pohlak, Marek Reinaas, Kersti Sarapuu ja Aivar Sõerd

Kutsutud: Rahandusministeeriumi finantsteenuste poliitika osakonna osakonnajuhataja asetäitja Thomas Auväärt, osakonna nõunik Kristiina Kubja, rahandusteabe poliitika osakonna jurist Henrik Mägi ning Finantsinspektsiooni juhatuse liige Siim Tammer (1. päevakorrapunkt)

Päevakord:

1. Vabariigi Valitsuse algatatud krüptovaraturu seaduse eelnõu (398 SE) teiseks lugemiseks ettevalmistamine
2. Kollektiivse pöördumise "Peatame Kopli päästekomando sulgemise!" arutelu
3. Info ja muud küsimused

1. Vabariigi Valitsuse algatatud krüptovaraturu seaduse eelnõu (398 SE) teiseks lugemiseks ettevalmistamine

Annely Akkermanni sõnul viiakse eelnõu kohaselt krüptovarateenuse osutajad ja krüptovara emitendid Finantsinspektsiooni järelevalve alla ning eelnõuga tagatakse ka kolme Euroopa Liidu (EL) määruse (MiCA, DORA ja TFR) riigisisene rakendamine. 16. aprilli avalikul istungil toimus arutelu huvigruppide esindajatega. Tähtajaks 23.aprill kell 17.15 laekus eelnõule viis muudatusettepanekut Andrei Korobeinikult.

Rahandusministeeriumilt laekunud ettepanekuid eelnõu muutmiseks tutvustasid

Rahandusministeeriumi finantsteenuste poliitika osakonna osakonnajuhataja asetäitja Thomas Auväärt, osakonna nõunik Kristiina Kubja ja rahandusteabe poliitika osakonna jurist Henrik Mägi. Ministeeriumi ettepanekud lähtuvad huvirühmade tõstatatud teemadest ja puudutavad eelkõige isikusamasuse kaugtuvastamist; EL määruse nõuetele ülemineku perioodi pikendamist; nõudeid krüptovaraturu osalise nõukogule ning audiitorkontrollist teavitamist. Täiendavalt lähtub osa ministeeriumi ettepanekuid Finantsinspektsiooni tähelepanekutest ja puudutavad krüptovaraturu osalise tegutsemist kolmandas riigis järelevalvetasu määramise

vahemikku ning väikefondi valitseja registris kustutamist, kui ta ei alusta tegevust või lõpetab selle.

Maris Lauri küsis, kas ministeeriumi esindajad on FinanceEstonia saadetud ettepanekutega kursis, mis puudutavad rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse (RahaPTS) § 37 lõike 3 punkt 4 muutmata jätmist ning nõuded isikusamasuse tuvastamise kohta videovahendite kaudu.

Henrik Mägi vastas, et FinanceEstonia märgib, et kui kasutada nõrgemat isikusamasuse tuvastamise vahendit on riskid kõrgemad. Ministeerium esitas ettepaneku, et vastata paremini direktiivi sõnastusele, aga analüüsid FinanceEstonia kirja, siis tõesti soovitud mõju sellel ei ole. Teises ettepanekus toob FinanceEstonia välja, et ei ministeerium ei hõlmanud oma muudatusega videosalvestuse kitsast sõnastust. Ettepanek oli lisada kõik nii video kui heli andmed. Ministeerium nõustus esitatud ettepanekuga.

Toomas Uiho tundis huvi, kas isikusamasuse kaugtuvastamine saab kavandatava eelnõuga lahenduse või on sektori hinnangul veel takistusi.

Henrik Mägi vastas, et sektori sõnul ei ole praegu kehtivat ministri määrust võimalik täita. Kavandatavate muudatustega ministri määrus kaoks, sest kaob ka vastav delegatsiooninorm. Delegatsiooninormi asemel on tulevikus viide Euroopa Pangandusejärelevalve Asutuse suunisele. Samas kehtib vastav suunis ka praegu Finantsinspektsiooni juhatuse otsusega ja on kehtestatud arvestades erisusi võrreldes ministri määrusega. Kui määrus kaob, siis erisusi ei pea enam arvestama ja saab suunisest lähtuda täiel määral.

Maris Lauri palus kommenteerida üleminekuperioodi pikendamise seonduvat. Sarnase muudatusettepaneku üleminekuperioodi muutmiseks 12 kuu asemel 18 kuuliseks on esitanud ka Andrei Korobeinik.

Kristiina Kubja selgitas, et Rahandusministeerium on esitanud ettepaneku pikendada tegutsevatele virtuaalväeringu teenusepakkujatele üleminekuperioodi 18-le kuule. Algse eelnõu kohaselt oli see 12 kuud ja lähtuti Euroopa Väärtpaberijärelevalve Asutuse soovitusel rahandusministritele. Olles ära kuulunud turuosaliste selgitused leiti, et üleminekuperioodi pikendamine, mida määrus maksimaalselt lubab on põhjendatud.

Anastassia Kovalenko-Kõlvart küsis nõuete kohta, mis puudutavad krüptovaraturu osalisi. Ta märkis, et näiteks Wolt pakub võimalust tasuta krüptoga, aga raha nad ise ei hoiusta, vaid hoiavad teiste virtuaalteenuse pakkujate juures. Kui tuleb täiendav nõue, mida tegelikult EL määrus ei sätesta, vaid on siseriiklik algatus, siis tekib küsimus, miks on vajadus lisanõuete järele, mis puudutavad nii selliste ettevõtete nõukogu kui ka juhatust.

Maris Lauri sõnul teenused, mis tegelevad kliendi vara haldamisega, peaksid olema tugevama järelevalve all.

Thomas Auväärt selgitas, et EL määrus, mis kirjeldab krüptovara hoidmise teenust, on hästi lai, kuid rahakotiteenust väga täpselt ei kirjelda, vaid räägib erinevates vormides kliendi vara hoidmisest. Selles on arvestatav risk, kui seda tehakse märkimisväärses summas näiteks miljonites. Sellepärast on lisatud selline üldine viide, mis paraku toob kaasa, et kui sinna alla jääb rahakotiteenus, siis peab vastutajana ettevõttel ikkagi nõukogu olemas olema. Kui mõelda veel täiendava variandi peale, siis peaks eristama rahakotiteenust kliendi vara hoidmisest ja sinna juurde, et ühel juhul nõukogu vaja ei ole ja teisel juhul on, aga see oleks juba päris detailne. Kui klientidele pakutakse lihtsalt rahakotiteenust infotehnoloogia (IT) vahendusel, siis see ei ole krüptovaratenus ja jääb välja krüptovara määrase reguleerimisalast. Sõltub täpselt, mis teenust pakutakse.

Maris Lauri tundis huvi, kas Finantsinspektsioon on esitatud muudatusettepanekutega rahul või on veel muresid ning täiendavaid tähelepanekuid.

Siim Tammeri sõnul on Finantsinspektsiooni (FI) suurim mure ressurs, mida ei ole kavandatava seadusega piisavalt adresseeritud. Rahapesu Andmebürool (RAB) on praegu ressurs mingil määral olemas. Finantsinspektsioonis ei ole aga veel ühtegi sellist ametikohta, mis kavandatava seaduse raames uusi funktsioone täitma hakkaks. FI on teinud ettepaneku, et RAB-ist võiks inimressursi FI-sse eelkõige seaduse toel üle tuua.

Kui üleminekuperioodi pikendamise seonduvad ettepanekud tähtajaliselt ei rakendata, siis peab FI hakkama lubasid väljastama 1. jaanuarist 2025. Kohustust ja funktsioone aga ei saa enne üle võtta, kui pole seadust. Fakt on, et see eeldab turult pädevate inimeste leidmist ja

nende koolitamist ning vastavaid IT-alaseid litsentse. FI hinnangul peab üleminekuperioodi pikendamise rakendus saama muu lahenduse, ei ole võimalik võtta uue sektori puhul kohe üle järelevalvet ligikaudu 50 ettevõtte üle. Valmisolek oleks 1. jaanuariks 2026.

Nõuetele ülemineku perioodi pikendamise kohta märkis S. Tammer, et tegemist on uue sektoriga, uute nõuetega ja uue järelevalveasutusega, seetõttu saab ikkagi loaprotsess alata nn nullist. FI soov on sektor korrektselt läbi hinnata, enne kui neile load väljastatakse. Mis puudutab nõukogu liikmeid ja nende arvu ettevõttes, siis selles on FI seisukoht endine, et miinimum kaks juhatuse liiget peab olema ja nõukogu on kohustuslik. Selles on näha tugevat plussi ka riigile, sest nõukogu roll on tagada juhatuse töö seaduslikkus ja selle kontroll.

Thomas Auväärti sõnul on FI mure arusaadav, kuna tegemist on täiesti uue subjektiga ja nad vajavad kavandatavaks töödeks täiendavat ressursi ja inimesi. Rahandusministeeriumis on olnud arutelud, et olukorda parandada seaduse kaudu, aga ei leitud sobiliku õiguslikku lahendit. Seadusega ei saa määrata, et teatud hulk inimesi liiguvad märgitud kuupäeval FI-sse üle. Lahendus tuleb ikkagi leida koostöö käigus. RAB allub Rahandusministeeriumile ja samas on rahandusminister ja asekanstler FI nõukogus, kes saaksid protsessi heas mõttes mõjutada. Kui mõlema asutuse juhiga läbi rääkida ja arutada, kas RAB oleks valmis mõned inimesed FI-le n.ö üle andma. FI on täielikult rahastatav pankade ja teiste finantsjärelevalve subjektide poolt ja riigieelarvest neil rahastust ei ole, aga RAB jällegi on rahastatav riigieelarvest. Samas, kui RAB-ist inimesed vabatahtlikult liiguvad FI-sse, kas riik peaks riigieelarvest seda rahastama, sest ka rahapesu risk ei vähene, ega kao ju inimeste ülemineku kuhugi ja ka see tekkiv tühimik tuleks täita.

Toomas Uiho märkis, et on mures valdkonna ettevõtjate pärast, kes on taotlenud ja saanud tegevusloa alles hiljuti. Ta tundis huvi, kas nende puhul oleks võimalik vajadusel küsida juurde vaid täiendavaid lisaandmeid, et vähendada järelevalvekoormust ja seeläbi vältida ka olukorda, et nad ei peaks taotluste esitamisega uuesti otsast alustama.

Siim Tammer selgitas, et loa taotlemisel on vaja anda uut informatsiooni.

Ettevõtjal on keerulisem hakata väikest osa kuskilt otsima või uusi detaile juurde lisama. Taotluse esitamiseks on uued normid. Ettevõtja peab esitama taotluses MiCA-s nõutud andmed MiCA-st nõutud vormidel, sest see on otsekohalduv määrus.

FI-l on tavapärane praktika, et kui üks tegevusloa on olemas ja soovitakse juurde taotleda teist ning ettevõtja andmed on andmebaasides olemas, siis võib vastavalt vähem andmeid küsida. Seadus ei märgi, et ettevõtja saab automaatselt uue tegevusloa, aga annab FI-le õiguse kaaluda, kas rakendada võimalust, et juba esitatud andmeid saab uue taotluse puhul teatud osas arvestada. Ei oska veel kommenteerida, kas see toimib ka MiCA andmete ja vormide puhul.

Anastassia Kovalenko-Kõlvarti sõnul on Andrei Korobeiniku esitatud muudatusettepaneku eesmärk, et kui kehtiva seaduse järgi on tegevusloa taotluse menetluse käigus dokumendid juba esitatud, siis ei peaks uue seaduse jõustumisel uusi dokumente esitama vaid esitama lisadokumente, mida varem esitatud ei ole. Digiriigis peaks olema tavapärane, et kui ollakse ühte asutusse nõutud dokumendid esitanud, siis teine asutus saab need vajadusel kätte ja ei ole vajadus ettevõtjal taotlusprotsessi alustada algusest. FI sõnul puudub tal ressurss, et alustada menetlusi algusest ja samas ei ole nad ka nõus sellega, et kasutada juba olemasolevaid andmeid. Lisaks tekitab see halduskoormust.

Thomas Auväärt vastas, et ettevõtja andmed on esitatud varem RABi ja FI peaks need andmed sealt kätte saama. Suurt osa nõuetest ei ole seaduses, mida hetkel kavandatakse ja Riigikogu vastu võtab, vaid EL määruses, kus on kõik nõuded täpsemalt ja detailsemalt kirjas. Seal on esialgne vorm ette antud, mis tuleb täita. Lisaks, kui loa taotlemine toimus juba kolm aastat tagasi, siis selle ajaga on palju muutunud ja info mõneti aegunud. Kontroll isiku tausta osas tuleb ikkagi teostada.

Annely Akkermann kommenteeris, et ametkonnad ju jagavad omavahel infot, kui näiteks esitada üks aruanne Maksu- ja Tolliametile (MTA), siis osa andmeid on samaaegselt ka Statistikaameti aruandes juba eeltäidetud. X-tee riigiametite vahel toimib ja see on ka üks väga suur põhimõte nii Eestis kui ka EL-is, millest peaks lähtuma, et esitada andmeid vaid ühe korra. Ta tundis ka huvi, kas FI-l ei ole õigusi, et X-teest andmeid küsida, kuna ta ei ole valitsusasutus.

Siim Tammer vastas, et FI-l on andmete saamiseks ja töötlemiseks oma erikorrad. RAB-iga koostöö ja infovahetuse kord on paigas. FI peab hakkama MiCA jõustumisest alates järgima kindlat vormi, kuidas on võimalik valdkonna ettevõtetele tegevusluba taotleda. Kui vorm ei ole nõuetekohaselt täidetud, jätab FI taotluse läbi vaatamata. Eeltäidetud versiooni nagu MTA-l ja Statistikaametil, kahjuks ei ole. Loa taotlusvormid on standardsel kujul rakendusaktidega kehtestatud ja nende täitmine ei ole väga keeruline. FI kontrollib raha päritolu, ärimudeleid ja inimesi. Need on andmed, mida paljud ettevõtted peavad igal aastal uuendatult FI-le esitama.

Toomas Uiho tundis huvi, kuidas on reguleeritud isiku taustakontroll ning küsis, kas karmide eeskirjade ja reeglite valguses on näha ohtu, et nimetatud ettevõtlussektor võib kaduda.

Siim Tammer vastas, et FI on ka varem uusi sektoreid üle võtnud. Viimased olid krediidiandjad, keda oli umbes 300-350 ja loa neist sai 60. Eeldus, et kõik saavad alati loa, kui nõuded lähevad karmimaks, ei ole eluliselt usutav. Nimetatud sektoris oli kunagi 1700 ettevõtet, praeguseks on alles jäänud 48. FI ei saada kirja, miks ettevõtte või inimene ei sobi finantssektorisse, FI saadab otsuse, milles on kirjas asjaolud ja eeltöö selleks on väga põhjalik.

Jürgen Ligi tundis huvi, millist suurt hüve nimetatud sektor riigile annab võrreldes riskidega ja miks peab Eesti olema maailma krüptovaraturu tšenter.

Thomas Auväärti sõnul on summat keeruline välja arvutada. Mõjuhinnang, mis seletuskirja lõpus on kajastatud, ei suutnudki tuvastada, mis on tegelikult nende ettevõtete varade väärtus või lisandväärtus SKP-sse. Samas regulatsiooniga avame ukse Euroopasse, et siis võivad tulla ka teised, kellel on tegelikult suured krüptobörsid ja kes on suuremad krüptovahendajad. Nad pakuvad tööd, tekitavad käivet ja maksutululu.

Anastassia Kovalenko-Kõlvart tutvustas Andrei Korobeiniku esitatud muudatusettepanekuid.

1. Eelnõus asendada läbivalt lauseosa „2024. aasta 30. detsember“ lauseosaga „2025 aasta 30. juuni“ vastavas käändes, lauseosa „2024. aasta 30. juuni“ lauseosaga „2024. aasta 30 detsember“ vastavast käändes, lauseosa „2025. aasta 17. jaanuar“ lauseosaga „2025. aasta 17 juuli“ vastavast käändes, lauseosa „2025. aasta 1. september“ lauseosaga „2026. aasta 1. märts“ vastavast käändes, lauseosa „2026. aasta 1. jaanuar“ lauseosaga „2026. aasta 1 juuli“ vastavast käändes,

Andrei Korobeinik
Juhtivkomisjon:

2. Sõnastada § 7 lg 2 järgmiselt:

„(2) Osaühingust krüptovaraturu osalisel on vähemalt kolmeliikmeline nõukogu, kui ta osutab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/1114 artikli 3 lõike 1 punkti 16 alapunktis b nimetatud teenust. Käesoleva lõike esimeses lauses sätestatud juhul kohaldatakse krüptovarateenuse osutaja osanikele nimetatud määruse (EL) 2023/1114 artiklis 68 ja määruse alusel antud õigusaktis juhtorgani liikmele kohalduvaid nõudeid.“;

Andrei Korobeinik
Juhtivkomisjon:

3. Sõnastada § 7 lg 3 järgmiselt:

„(3) Krüptovarateenuse osutaja juhatuses on vähemalt kaks liiget, kui ta osutab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/1114 artikli 3 lõike 1 punkti 16 alapunktis b nimetatud teenust.“;

Andrei Korobeinik
Juhtivkomisjon:

4. Täiendada § 48 lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud isik esitab Finantsinspeksioonile taotluse krüptovarateenuste osutamise tegevusloa saamiseks samades piirides, mida lubab temale väljastatud ja taotluse esitamise hetkel kehtiv virtuaalväeringu teenuse pakkuja tegevusluba, kontrollib Finantsinspeksioon menetluse käigus ainult käesoleva seaduses sätestatud selliste nõuete täitmist, mis ei olnud RahaPTS alusel kontrollieseme asjaolu ja mida RAB virtuaalväeringu teenuse pakkuja loa väljastamise- või uuendamismenetluse käigus kontrollinud ei ole.“.

Andrei Korobeinik
Juhtivkomisjon:

5. Sõnastada RahaPTS „§ 118⁴ lg 3 järgmiselt:

(3) Käesoleva seaduse alusel antud virtuaalväeringu teenuse pakkuja tegevusluba muutub kehtetuks käesoleva seaduse § 75 lõike 1 punkti 1 alusel, kui ettevõtja on saanud Finantsinspeksioonilt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/1114 alusel krüptovarateenuse osutaja tegevusloa, ettevõtte ei ole hiljemalt 2026. aasta 1 jaanuaril esitanud taotlust krüptovarateenuste osutamise tegevusloa saamiseks või Finantsinspeksioon on keeldunud ettevõttele krüptovarateenuse loa väljastamisest.

Andrei Korobeinik
Juhtivkomisjon:

Thomas Auväärt kommenteeris esitatud ettepanekuid ja märkis, et finantssektoris tegutsedes tuleb aru saada, et seal ongi kõrgendatud nõudeid nii juhtidele kui nõukogule (muudatusettepanekud nr 2 ja 3). Võib nõustuda, et nõukogu ise ei teosta igapäevaselt kontrolli, aga ta peab tagama, et kõiki nõudeid täidetakse, st küsib juhatuselt õigeid küsimusi ja vaatab, et juhatus teeb oma tööd õigesti.

Praegu kehtivas Eesti seaduses on olemas rahakotiteenus, see kaob EL määrusega ära ja asendub üldisemalt kliendi varade hoidmisega.

Muudatusettepaneku osas, mis puudutas andmete esitamist (muudatusettepanek nr 4), võib mõelda, kas oleks pidanud FI töökorraldust muutma, et nad oleksid pidanud juba varasemalt hakkama X-teed kasutusele võtma, aga tuleb aru saada, et see on päris suur kulu ja kas see oleks olnud seda väärt. Taotlust ei ole väga keeruline täita, see on lihtne blankett ja ei tekita ka müstiliselt suurt halduskoormust.

Muudatusettepanek, mis puudutab järelevalveasutust ja tema tegevust venitada loa andmisega (muudatusettepanek nr 5), siis sellega ei saa nõustuda, sest seaduses on pandud täpselt paika, et menetlus tegevusloa andmiseks üldjuhul läbi viia kahe kuu jooksul. Kui Eestis subjekt näeb, et FI venitab loa taotlusega, siis tal on õigus esitada otse EL vastavale järelevalveasutusele kaebus.

Anastassia Kovalenko- Kõlvart märkis, et kui määrusest tulenevalt ei ole järelevalvajal juurdepääsu nn kliendi võtmetele, kas seda oleks vaja eelnõuga täpsustada või alapunktidena eraldi välja kirjutada.

Thomas Auväärt vastas, et kui hakata ise EL määruses määratletud teenuse sisu defineerima, siis võib olla eksimisvõimalus. EL määrusest tuleb vaadata, mis on vastava alapunkti teenuse sisu ja sealt nähtub, kui pakutakse varade hoidmisest viisil, et varadele on ka ettevõtjal ligipääs, siis on see varade hoidmise teenus, kuid kui seda ligipääsu ei ole, siis on võimalik lähenemine, et tegemist muu teenusega ja sellisel juhul ei pea ettevõttel ka nõukogu olema. Tuvastamine tuleb ikkagi teenuse osutajal endal teha, seda ei saa seadusega nii täpselt hakata määratlema ja võib tekitada hoopis muid tõlgenduslike küsimusi.

Annelly Akkermann märkis, et komisjoni menetluslikud otsused tehakse järgmisel nädalal. Ta tänas külalisi ettepanekute tutvustamise ja küsimustele vastamise eest.

Otsustati:

1.1. Jätkata arutelu komisjonis (konsensus: Jaak Aab, Annelly Akkermann, Anastassia

Kovalenko-Kõlvart, Maris Lauri, Jürgen Ligi, Toomas Uibo).

2. Kollektiivse pöördumise "Peatame Kopli päästekomando sulgemise!" arutelu

Annely Akkermann teavitas, et kollektiivne pöördumine oli rahanduskomisjoni päevakorras 16. jaanuaril. Kohtumisel osalesid kollektiivse pöördumise algajaja esindajad ja Siseministeeriumi esindajad. Kollektiivses pöördumises leiti, et tegemist on vastutustundetu otsusega sulgeda Kopli päästekomando ning see tuleb tühistada. Põhja-Tallinna inimestel on põhiseaduslik õigus elu ja tervise kaitsele ehk kiirele abile – olgu põhjuseks tulekahju, saaste, sõda või mereõnnetus. Kopli päästekomando suleti k.a. 31. jaanuaril. Päästeameti prioriteet on tasemel päästevõimekus ja kogu Kopli piirkonnas jõuab ka edaspidi elupäästev abi kohale 15 minutiga. Kõigile komando päästjatele pakuti ametikohti teistes komandodes. Tallinna linn kavandas k.a. aprillis Kopli päästekomando asemele linna poolt finantseeritava vabatahtliku päästekomando loomist, mis võtaks osaliselt või täielikult üle riikliku komando funktsioonid, samuti endised Kopli komando ruumid Ankruga tänaval.

Vastavalt Riigikogu töö- ja kodukorrasedusele (RKKTS) paragrahvile 152¹² peab komisjon kuue kuu jooksul menetlusse võtmisest arvates (hiljemalt 12.06) tegema pöördumise kohta otsuse. Komisjonile on pöördumise menetlemine ning selle suhtes seisukoha kujundamine kohustuslik. Komisjon võib esitatud ettepanekuga osaliselt või täielikult nõustuda või mitte nõustuda. Komisjon teavitab pöördumisel märgitud kontaktisikut või -isikuid, millise seisukoha komisjon pöördumise suhtes võtnud on. Ta tegi ettepaneku mitte nõustuda pöördumises toodud ettepanekuga. Kopli päästekomando sulgemine on Päästeameti pädevuses, komisjon respektseb Päästeameti otsust, see ei ole Riigikogu otsustustasand. Päästeameti kohustus on päästevõimekuse kui ühtse terviku kujundamine. Päästevõimekus peab arvestama elanike paiknemist ja riske ning pakkuma kiiret ning oskuslikku abi. Selle tegevuse jaoks eraldatakse riigieelarves vahendid. Komisjon peab oluliseks kõigi osapoolte, sealhulgas riigi, kohalike omavalitsuste, partnerite ja vabatahtlike rolli ning koostööd eesmärkide saavutamisel. Samuti riigieelarveliste vahendite läbimõeldud ja tõhusat kasutamist Eesti elanikele ohutu ja turvalise elukeskkonna loomisel. Päästeameti tööjõukulud olid 2022. aastal 56 miljonit eurot. 2022. aastaga võrreldes on majanduskulud kasvanud rohkem kui kolme miljoni euro võrra. Kopli päästekomando sulgemise näol on tegemist Päästeameti, mitte riigieelarvelise otsusega.

Jürgen Ligi leidis, et tuleb rääkida Päästeameti kasutusel olevatest ressurssidest.

Rahanduskomisjoni sõnumis peab olema domineerivaks argumendiks ressursi optimeerimine.

Anastassia Kovalenko-Kõlvart ei nõustunud komisjoni poolt koostatava tekstiga. Tegemist on poliitilise otsusega. Peaminister Kaja Kallas on varasemalt välja toonud, et

Siseministeeriumi valitsemisala maht 2024. aastal tõuseb. Ka Kaja Kallas on öelnud, et tema jaoks on arusaamatu, miks Kopli komando sulgetakse, sest tegemist on ühe kõige enam väljakutseid saava komandoga. Vabatahtliku päästekomando hoone kuulub riigile.

Rahanduskomisjon võiks algselt vastavateemalise eelnõu ja antud teemal võiks toimuda ka avalik istung.

Jaak Aab täiendas, et komando uuendusi ja ehitamist planeeritakse eraldi. Siseminister ei saa raha ümber tõsta investeeringutest tegevuskuludesse. Vahendid planeeritakse vastavalt kinnisvara juhtimiskavale. Mõni aasta tagasi sai Siseministeerium lisavahendeid, et komandod kiiremini korda teha. Ta nõustus Jürgen Ligi mõttega, et Siseministeerium lähtub oma tegevuse korraldamisest ressurssidest. Lisaraha puudumise tõttu pidi Päästeamet on tegevuse ümber korraldama eelarve piires.

Jürgen Ligi leidis, et Kaja Kallas räägib enda eest ise. Kopli päästekomando ei konkureeri teistega. Rahanduskomisjon peaks oma vastuskirjas välja tooma, et oluline on pädevus tegutseda oma ressursside piires.

Maris Lauri tõdes, et Riigikogu peaks kinni hoidma põhiseadusest, kus on toodud välja erinevate asutuste pädevused. Riigikogu ei tegele operatiivjuhtimisega. Selle tõttu ei saa öelda, kuidas siseminister peaks oma valdkonnas tegutsema. Päästeameti peab vastutama, et kõik Eesti piirkonnad oleksid kaetud.

Annely Akkermann teavitas, et komisjoni nõunik valmistab ette vastuskirja, mida arutatakse järgmisel komisjoni istungil. Kirja sisuks on, et tulenevalt arutelust mitte nõustuda kirjas

toodud ettepanekutega. Komisjoni liikmete seisukohad on leitavad 16. jaanuari ja 7. mai rahanduskomisjoni protokollidest.

Anastassia Kovalenko-Kõlvart leidis, et peaks algatama eelnõu või läbi viima olulise tähtsusega riikliku küsimuse arutelu või korraldama teemakohase avaliku istungi.

Annely Akkermann viitas, et riigieelarve seaduse muutmise seaduse eelnõu algatamise õigus on ainult valitsusel. Ta küsis, kes on selle poolt, et korraldada rahanduskomisjoni avalik istungi Kopli päästekomando sulgemise küsimuse arutamiseks (poolt 1: Anastassia Kovalenko-Kõlvart; vastu 4: Annely Akkermann, Maris Lauri, Jürgen Ligi, Jaak Aab; erapooletuid:0).

Annely Akkermann küsis, kes on selle poolt, et korraldada olulise tähtsusega riikliku küsimuse arutelu (poolt 1: Anastassia Kovalenko-Kõlvart; vastu 4: Annely Akkermann, Maris Lauri, Jürgen Ligi, Jaak Aab; erapooletuid:0).

Otsustati:

2.1. Ettepanekuga mitte nõustuda (konsensus: Jaak Aab, Annely Akkermann, Anastassia Kovalenko-Kõlvart, Maris Lauri, Jürgen Ligi, Toomas Uibo).

3. Info ja muud küsimused

3.1. Laekunud on:

- Eesti Siseaudiitorite Ühingu arvamus krüptovaraturu seaduse eelnõu 398 SE kohta;
- Eesti Digivara Liidu arvamus krüptovaraturu seaduse eelnõu 398 SE kohta;
- Annely Akkermann teavitas, et kolmapäeval, 8.05.2024 on täiskogus rahanduskomisjoni algatatud riigieelarve seaduse muutmise seaduseelnõu 391 SE ettekandjaks Annely Akkermanni asemel komisjoni liige Maris Lauri.

(allkirjastatud digitaalselt)
Annely Akkermann
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Vivian Põld
protokollija